

EUROPEES PARLEMENT

1999

2004

Zittingsdocument

21 februari 2002

DEFINITIEVE VERSIE
A5-0045/2002

VERSLAG

over de visverwerkende industrie
(2000/2303(INI))

Commissie visserij

Rapporteur: Brigitte Langenhagen

INHOUD

	Blz.
PROCEDUREVERLOOP	4
ONTWERPRESOLUTIE	5
TOELICHTING	10

PROCEDUREVERLOOP

Op 17 mei 2001 deelde de Voorzitter van het Parlement mede dat de Commissie visserij toestemming was verleend tot opstelling van een initiatiefverslag, overeenkomstig artikel 163 van het Reglement, over de visverwerkende industrie.

De Commissie visserij benoemde op haar vergadering van 28 november 2000 Brigitte Langenhagen tot rapporteur.

Zij behandelde het ontwerpverslag op haar vergaderingen van 10 juli, 8 oktober en 27 november 2001 en 20 februari 2002.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 19 stemmen voor en 1 tegen haar goedkeuring aan de ontwerpresolutie.

Bij de stemming waren aanwezig: Rosa Miguélez Ramos (waarnemend voorzitter), Brigitte Langenhagen (ondervoorzitter en rapporteur), Hugues Martin (ondervoorzitter), Elspeth Attwooll, Arlindo Cunha, Nigel Paul Farage, Ilda Figueiredo, Ian Stewart Hudghton, Salvador Jové Peres, Heinz Kindermann, Carlos Lage, Giorgio Lisi, Albert Jan Maat, Patricia McKenna, James Nicholson, Juan Ojeda Sanz, Manuel Pérez Álvarez, Bernard Poignant, Dominique F.C. Souchet, Catherine Stihler, Margie Sudre, Daniel Varela Suanzes-Carpegna en Herman Vermeer.

Het verslag werd ingediend op 21 februari 2002.

De termijn voor de indiening van amendementen wordt bekendgemaakt in de ontwerpagenda voor de vergaderperiode waarin het verslag wordt behandeld.

ONTWERPRESOLUTIE

Resolutie van het Europees Parlement over de visverwerkende industrie (2000/2303(INI))

Het Europees Parlement,

- onder verwijzing naar zijn resolutie van 29 november 1988 over de visverwerkende industrie¹,
 - onder verwijzing naar zijn resolutie over de visconservenindustrie²,
 - gezien het werkprogramma en het resultaat van de bezoeken van de delegaties van de Commissie visserij aan het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Spanje in 2000 en aan Denemarken in 2001,
 - na een hoorzitting met de vertegenwoordigers van de sector tijdens de vergadering van de Commissie visserij op 27 november 2001,
 - gelet op artikel 163 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie visserij (A5-0045/2002),
- A. overwegende dat de visverwerkende industrie integrerend bestanddeel is van het gemeenschappelijk visserijbeleid en een aanvulling vormt op de activiteiten van de vissersvloot van de Gemeenschap, die de voorziening waarborgt van voedingsmiddelen waarvoor de Unie in grote mate op invoer is aangewezen, bij een groeiende vraag,
- B. overwegende dat de diversiteit een van de meest opmerkelijke aspecten van de verwerkende industrie is, zowel wat de omvang van de bedrijven, het verwerkingsproces, het type grondstoffen als wat het eindproduct betreft,
- C. overwegende dat de visverwerkende industrie in de Europese Unie een arbeidsintensieve sector is, die grotendeels werkt met procédés die met de hand moeten worden verricht om de voor de markt vereiste kwaliteit te waarborgen, en waarmee rechtstreeks ca. 90.000 banen in de EU gemoeid zijn,
- D. overwegende dat de sector bijdraagt tot de economische bedrijvigheid in een groot aantal regio's die volledig afhankelijk zijn van de visserij en waar geen alternatieve werkgelegenheid bestaat,
- E. overwegende dat de Commissie eraan dient te worden herinnerd dat in de van de visserij afhankelijke gemeenschappen iedere arbeidsplaats op zee vier à vijf arbeidsplaatsen aan de wal betekent,
- F. overwegende dat de werkdruk in de sector van seizoen tot seizoen vaak sterk fluctueert, hetgeen bijzondere eisen stelt aan de werknemers en het personeelsbeleid van de bedrijven,
- G. overwegende dat er met betrekking tot de belastingheffing op de invoer van grondstoffen in de Unie belangenconflicten kunnen ontstaan tussen de visverwerkende industrie en de visserijsector, met name in het geval van visserijproducten die niet door de communautaire

¹ PB C 47 van 20.2.1989, blz. 176.

² PB C 210 van 6.7.1998, blz. 280.

vloot worden aangevoerd,

- H. overwegende dat de visverwerkende industrie in de Gemeenschap wordt geconfronteerd met een toenemende concurrentie bij de eindproducten wegens het algemene beleid inzake verlaging van de tariefmuren in het kader van de Wereldhandelsorganisatie,
- I. overwegende dat de visverwerkende industrie een zeer gedifferentieerde sector is, zowel wat de soorten productie, de productieprocédés, de omvang van de bedrijven als de kapitaalstructuur betreft,
- J. overwegende dat het verbruik van verwerkte visproducten in de Unie is toegenomen en dat er ruimte is voor een verdere positieve ontwikkeling van deze sector, mits voor een adequate voorziening met vis, kreeftensoorten en weekdieren uit de visserijactiviteiten van de communautaire vloot en de aquicultuur of door invoer kan worden gezorgd,
- K. overwegende dat de sector vitaliteit laat zien bij de invoering van nieuwe producten, maar dat er meer verkoopbevorderings- en reclame-inspanningen nodig zijn om de positie van visproducten als onmisbaar element van de voeding te versterken,
- L. overwegende dat de kwaliteit van de technische en hygiënische omstandigheden via wetenschappelijk onderzoek moet worden gecontroleerd en dat voor ingevoerde producten en producten uit de kandidaatlanden dezelfde maatstaven moeten gelden als voor producten uit de EU,
- M. overwegende dat communautaire voorschriften moeten worden vastgesteld om in het belang van een hoog niveau van consumentenbescherming te zorgen voor uniforme en strenge controles op de hygiënische omstandigheden van alle ingevoerde producten,
- N. overwegende dat de talrijke technische, milieu-, hygiëne- en gezondheidsvoorschriften van de EU, die bedoeld zijn om een hoog niveau van consumentenbescherming te waarborgen, rechtstreekse gevolgen hebben voor de sector en vooral voor kleine en middelgrote ondernemingen een moeizaam moderniseringsproces betekenen,
- O. overwegende dat de visverwerkende industrie in de Gemeenschap met oneerlijke concurrentie te kampen heeft als gevolg van het ontbreken van doeltreffende instrumenten om te zorgen voor de traceerbaarheid van de ingevoerde vis, kreeftensoorten en weekdieren, met name wat betreft de nauwkeurige aanduiding van de soorten en hun oorsprong,
- P. overwegende dat vooruitgang moet worden geboekt bij de volledige ontwikkeling van de communautaire wetgeving inzake hygiënische en gezondheidscontroles op de geïmporteerde producten aan de communautaire grenzen en bij de uniforme toepassing ervan in de gehele EU om een hoog niveau van consumentenbescherming te waarborgen,
- Q. overwegende dat het structuurbeleid een belangrijke pijler van het gemeenschappelijk visserijbeleid vormt en als belangrijke steunpilaar voor de visverwerkende industrie kan worden gezien,
- R. overwegende dat er tot dusverre geen nauwkeurige gegevens over het effect van subsidie op de visverwerkende industrie beschikbaar zijn, maar dat de Commissie een studie in opdracht heeft gegeven om het effect van de structuurfondsen op de sector in de periode 1994-1999 te onderzoeken, welke echter pas eind 2002 zal zijn afgerond,

- S. overwegende dat de visverwerkende industrie moet concurreren op een open en geglobaliseerde wereldmarkt voor grondstoffen om de producten te verkrijgen waarop zij voor haar activiteit is aangewezen,
1. betreurt dat de Commissie in haar Groenboek over de toekomst van het gemeenschappelijk visserijbeleid nauwelijks aandacht besteedt aan de visverwerkende industrie en de aquicultuur;
 2. wenst dat het belang van de visverwerkende industrie volledig in aanmerking wordt genomen in de huidige voorstellen voor hervorming van het GVB;
 3. wijst erop dat de visserijsector, met inbegrip van de verwerkende industrie, een cruciale rol speelt in de voedselvoorziening van de EU-burgers en dat deze sector daarom, ook met het oog op artikel 33 van het Verdrag, slechts tot op zekere hoogte aan de mechanismen van de interne markt mag worden onderworpen;
 4. sluit zich aan bij het initiatief van de Commissie om een studie te verrichten naar het effect van de structuurfondsen op de situatie in de visverwerkende industrie en de aquicultuur, maar betreurt dat deze studie niet vóór eind 2002 zal zijn afgerond en dat de resultaten daarom niet van invloed zullen zijn bij de debatten in het kader van het Groenboek over de toekomst van het gemeenschappelijk visserijbeleid;
 5. dringt er bij de Commissie op aan een studie te verrichten met reële en betrouwbare gegevens over de structuur, werkgelegenheid en voorziening met grondstoffen van visverwerkende bedrijven in de EU, in samenwerking met de gehele communautaire visverwerkende industrie;
 6. dringt er bij de Commissie op aan ervoor te zorgen dat er middelen uit de structuurfondsen voor de verwerkende industrie beschikbaar zijn, aangezien deze negatief wordt beïnvloed door managementmaatregelen, met inbegrip van onmiddellijke sluitingen, saneringsplannen en buitenbedrijfstelling;
 7. verzoekt de Commissie meer aandacht te besteden aan de verwerking van vis, door binnen haar diensten voldoende personeel ter beschikking te stellen om deze sector naar behoren te volgen, en aan de Raad en het Parlement een mededeling voor te leggen met een analyse van de sector en een beschrijving van het beleid van de Commissie ten aanzien hiervan,
 8. is van mening dat de Unie een voorzieningsbeleid moet ontwikkelen dat tegemoetkomt aan de werkelijke behoeften van de verwerkende industrie als geheel, dat de communautaire vloot steunt en dat op ieder moment toegang garandeert tot de grondstoffen die nodig zijn, onder de beste omstandigheden die de wereldmarkt kan bieden;
 9. is van mening dat de EU de douanerechten voor grondstoffen bestemd voor industriële verwerking moet afschaffen zodat deze het concurrentievermogen van de communautaire industrie bij haar toegang tot de wereldmarkt voor grondstoffen niet beperken, met name bij die producten waarvoor de communautaire vloot niet in de behoeften van de EU kan voorzien, met uitzondering van gevoelige producten zoals ingevoerde tonijnfilet en Aziatische conserven;
 10. vestigt de aandacht op de noodzaak tot harmonisatie van de liberalisering van de havendiensten in de EU ter bevordering van eerlijke concurrentie in de visverwerkende industrie in de EU;

11. betreurt derhalve dat te weinig aandacht is besteed aan de specifieke behoeften van de verwerkende industrie met betrekking tot de richtlijn inzake afvalwater en de nadelige economische en sociale gevolgen van de uitvoering van deze richtlijn;
12. verzoekt de Commissie om de nodige financiële en wetenschappelijke steun voor de visverwerkende industrie om deze aan te moedigen waterrecyclingsystemen in te voeren om de lozing van afvalwater alsmede het watergebruik en de kosten ervan op lange termijn te beperken;
13. verklaart dat bij de invoer van verwerkte producten in de EU verwarring bij de consument moet worden vermeden, door producten nauwkeurig aan te duiden, met name wat betreft sardineachtige producten en tonijnconserven uit derde landen; dringt er bij de Commissie op aan adequate communautaire voorschriften uit te werken om te zorgen voor uniforme productaanduidingen;
14. acht het van belang de bestaande steun voor de verwerkende industrie in het kader van de structuurmaatregelen na het aflopen van het huidige financiële bestek te handhaven en te verhogen om de ontwikkeling en modernisering van deze sector te steunen;
15. dringt er bij de Raad en de Commissie op aan dezelfde normen inzake hygiëne en voedselveiligheid te hanteren voor producten uit derde landen, ter bescherming van de gezondheid van de EU-burgers, en een einde te maken aan de oneerlijke concurrentie van derde landen die zich niet aan deze normen houden;
16. verzoekt de Commissie haar inspanningen voort te zetten om communautaire wetgeving in te voeren ter harmonisering van de handelsbenamingen van verwerkte visserijproducten en van voorschriften voor etikettering, presentatie en reclame - die in verschillende lidstaten worden gebruikt - om verwarring bij de consument en het ontstaan van belemmeringen voor de intracommunautaire handel in deze producten te voorkomen en daarmee de legitieme ontwikkeling van de verwerkende industrie te vergemakkelijken;
17. dringt aan op intensievere controle van producten uit de EU om de kwaliteit en de veiligheid te waarborgen en van invoer uit derde landen, zodat de producten uit deze landen gelijkgesteld worden met producten uit de Gemeenschap waar het gaat om de hygiëne-eisen;
18. dringt er bij de Commissie op aan in het belang van een hoog niveau van consumentenbescherming te zorgen voor coördinatie van de nationale laboratoria, uniforme normen voor analyse- en testmethoden, uitwisseling van informatie over onderzoek naar nieuwe methoden en strenge controles op de kwaliteit en de hygiëne van alle ingevoerde producten en daartoe de oprichting van een communautair laboratorium te overwegen;
19. dringt er bij de Commissie op aan in het belang van een hoog niveau van consumentenbescherming de frequentie van de controles op de kwaliteit en de hygiëne binnen en buiten de Europese Unie op te voeren;
20. dringt er bij de Commissie op aan bij de vaststelling van grenswaarden voor voedselveiligheid de toxicologische beoordeling en de rapporten, adviezen en aanbevelingen van gerenommeerde organisaties (Codex Alimentarius, Wereldgezondheidsorganisatie, enz.) als wetenschappelijke grondslag te gebruiken;
21. acht meer inspanningen en middelen nodig - zonder de problemen van de verwerkende industrie uit het oog te verliezen in de regio's die hiermee te maken hebben - in het kader van

de voorbereiding van de toetreding van de kandidaatlanden om de normen voor hygiëne en gezondheidsbescherming bij de visverwerkende bedrijven in deze landen te verbeteren en op het niveau van de Europese normen te brengen, teneinde concurrentiedistorsies te vermijden;

22. dringt er bij de Commissie op aan in versterkte mate steun te blijven verlenen aan verkoopbevorderings-, informatie- en reclamecampagnes voor producten van de visverwerkende industrie, die de consument informeren over herkomst en kwaliteit van vis en de betekenis ervan voor een evenwichtige voeding van de mens;
23. dringt er bij de Commissie op aan te starten met de aanpassing van de wetgeving inzake etikettering, presentatie en reclame voor voedingsproducten aan de nieuwe wijzen van presentatie van visserijproducten;
24. dringt er bij de Commissie op aan innoverende projecten en methodes alsook onderzoek en ontwikkeling van nieuwe productiesystemen, nieuwe producten en nieuwe vormen van bereiding en presentatie te stimuleren en financieel te steunen;
15. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

TOELICHTING

1. Inleiding

In het najaar van 2000 besloot de Commissie visserij van het Europees Parlement tot opstelling van een initiatiefverslag over de visverwerkende industrie in de EU. Door dit deel van de visserijsector te kiezen onderstreept de Commissie visserij de betekenis van deze bedrijfstak die - met een jaarlijkse omzet van meer dan € 10 miljard en bijna 90.000 werknemers - zowel economisch als sociaal gezien uiterst belangrijk is.

Veel regio's in de Unie zijn vrijwel uitsluitend op de visserij aangewezen en 60% van de beroepsbevolking in de visserij woont in doelstelling-1-regio's.

De verwerkende industrie heeft met problemen te kampen, zoals onvoldoende en onregelmatige aanvoer van verse vis door de EU-vloot of de tenuitvoerlegging van EU-wetgeving die vaak moeilijkheden veroorzaakt, bijvoorbeeld in verband met hygiëne, voedselveiligheid of het milieu. Maar tegelijkertijd vertonen delen van de bedrijfstak tekenen van opmerkelijke vitaliteit doordat zij met innovatieve producten komen en weten in te spelen op de vraag naar veilig voedsel en milieuvriendelijker productiemethodes.

Uitgaand van de hoorzitting van 27 november 2001 over de visverwerkende industrie behandelt dit verslag de "uitdagingen en bedreigingen" en wil het ideeën aandragen voor een toekomstige benadering van deze tak van de visserijsector.

2. De verwerkende industrie in de EU

De visverwerkende industrie omvat alle economische activiteit die gebruik maakt van verse vis als grondstof en deze verwerkt tot producten geschikt voor menselijke consumptie. De verwerkende industrie omvat de sectoren zoals de conservenindustrie, de visrokerij, de diepvriesindustrie en de fileerindustrie.

In 1998 hadden de diverse takken van de EU-visserij een totale bruto productie van ongeveer € 20 miljard en leverden zij directe werkgelegenheid aan 514.054 mensen (zowel vol- als deeltijdwerk), waarvan 89.468 in de verwerkende industrie. Met een productie van € 10,3 miljard in 1998 was de sector - economisch gezien - het afgelopen decennium betrekkelijk stabiel. Spanje en Frankrijk hebben nominaal gezien de grootste verwerkende sector (wat overeenkomt met 22 en 20% van de productie) maar Duitsland en Denemarken produceren ook meer dan € 1 miljard per jaar¹. De werkgelegenheid in de verwerkende industrie, in tegenstelling tot de zeevisserij, is vrij gelijk over de EU verdeeld, waarbij het Verenigd Koninkrijk 18.140 banen telt (20% van het totaal in de EU) en Spanje en Frankrijk een aandeel hebben van respectievelijk 17 en 13%. Hoewel de extractieve sector slechts werk biedt aan ongeveer 3000 mensen, werken in Duitsland 11.280 mensen in de visverwerkende industrie, wat neerkomt op 13% van de totale werkgelegenheid in deze EU-bedrijfstak.

Ondanks de uitbreiding van de EU is de werkgelegenheid in de visverwerking teruggelopen van 104.316 in 1990 tot bijna 90.000 in 1998, wat neerkomt op een daling met iets meer dan 14%.

De visserij als geheel blijft een belangrijke sector in de EU-economie en zorgt voor ongeveer 0,2% van het BNP in 1997 (tegen 0,25% in 1990) en 0,4% van de werkgelegenheid. Nominaal gezien vertegenwoordigt de visverwerkende industrie ca. 2% van de voedingsmiddelenindustrie.

3. Problemen van de verwerkende industrie

¹ Bron: Verslag van de Commissie over "De economische en sociale situatie in de kustgebieden".

Het "Groenboek over de toekomst van het gemeenschappelijk visserijbeleid" wijdt slechts een paar regels aan deze tak van de visserijsector:

** De Europese verwerkende industrie bestaat hoofdzakelijk uit kleine en middelgrote bedrijven die te maken hebben met een ontoereikende en onregelmatige bevoorrading met grondstoffen die niet tegen concurrerende voorwaarden worden geleverd, concurrentie van derde landen, en het ontstaan van grote afzetketens die lagere prijzen afdwingen.*

** De Gemeenschap heeft de sector aanzienlijke bedragen aan structurele bijstand gegeven.*

Het Groenboek zet uiteen dat veel van de problemen die door de communautaire gezondheids- en hygiënevoorschriften worden veroorzaakt, verband houden met het feit dat de verwerkende industrie tal van kleine en middelgrote ondernemingen telt die niet genoeg kunnen investeren om aan de huidige normen te voldoen. Tegelijkertijd signaleert de Commissie de tendens naar concentratie door het ontstaan van grote ondernemingen, die vaak deel uitmaken van voedingsmiddelenconcerns.

De tweede opmerking in het Groenboek, over structurele steun, vermeldt dat het steunbeleid van de Commissie zich vanaf het midden van de jaren '80 tot het eind van de jaren '90 ontwikkelde in de richting van herstructurering en invoering van productietechnieken gericht op een algehele verbetering van het concurrentievermogen.

De sector zelf noemt ook een aantal problemen.

Aanvoer

Een van de typische problemen waar de industrie voor staat, is de onregelmatige en onvoldoende aanvoer van verse vis door de visserijvloot van de EU. De laatste jaren hebben de verdere beperkingen van de totale toegestane vangsten en quota's een negatieve uitwerking op de aanvoer gehad. Bovendien hebben noodmaatregelen, zoals de tijdelijke sluiting van visgronden, de aanvoer van verse vis verder beperkt. Minder dan 50% van de verwerking betreft in de EU gevangen vis. Bij witvis is de zelfvoorzieningsgraad met slechts 16% nog slechter. Deze situatie maakt de industrie zeer kwetsbaar, zowel wat betreft de aanvoer als het prijsniveau, voor gebeurtenissen (stakingen, beschikbaarheid van hulpbronnen enz.) in de exporterende landen.

Werkgelegenheid

Wat de werkgelegenheid in de visverwerking betreft, is het aantal mensen dat in deze sector werkt, gedaald van 104.000 in 1990 tot minder dan 90.000 in 1998. In Denemarken en Portugal was de teruggang van de werkgelegenheid het grootst, gevolgd door Italië, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk met een daling van ongeveer 20%. Een geringere daling (12%) viel te zien in Spanje, terwijl zich in België en Duitsland zelfs een geringe stijging van de werkgelegenheid voordeed¹. Er zij op gewezen dat er in de gebieden die van de visserij afhankelijk zijn nauwelijks mogelijkheden zijn voor alternatieve werkgelegenheid, terwijl het in andere landen steeds moeilijker wordt om mensen te vinden die in deze sector willen werken. Deze regionale verschillen zijn ook op het gebied van de arbeids- en sociale omstandigheden en de productiemethodes terug te vinden.

¹ Bron: Verslag van de Europese Commissie over "De economische en sociale toestand van kustregio's".

Milieu

Een aantal door de EU genomen horizontale milieumaatregelen hebben een aanzienlijke invloed op de visserij-industrie gehad, zoals de richtlijn betreffende afvalwater (91/271/EG en 96/61/EG), de emissierichtlijn (2001/81/EG), de verpakkingsrichtlijn (94/62/EG) en de etiketteringsrichtlijn (2000/13/EG). Afgezien van het feit dat de invoering van deze maatregelen de rentabiliteit van bedrijven kan verminderen (of hen zelfs kan dwingen hun activiteiten stop te zetten) beschikt de sector vaak over onvoldoende tijd om de voorschriften naar behoren om te zetten. De bedrijfstak heeft in het verleden een eigen initiatief gestart dat gericht is op duurzaamheid en behoud van de visstand, zonder daarbij kwaliteitskenmerken te noemen. Dit initiatief is geen marketinginstrument, maar heeft uitsluitend betrekking op de herkomst van verse vis.

Voedselveiligheid

De verwerkende industrie kan lessen trekken uit de recente crises in de vleesindustrie en zich alert en pro-actief opstellen. De sector is echter in grote mate afhankelijk van de vaststelling van grenswaarden voor contaminanten in vis. Wat betreft dioxine heeft de Commissie in haar laatste verordening (2001/9666/EG) zeer strenge grenswaarden vastgesteld, hetgeen een sterke weerslag heeft op de verwerkende industrie die de problemen niet heeft veroorzaakt. Het is dan ook van belang dat de toxicologische beoordeling als wetenschappelijke grondslag voor de vaststelling van grenswaarden wordt erkend. Om de doelstellingen op het gebied van consumentenbescherming te verwezenlijken dient de verwerkende industrie over een redelijke termijn te beschikken om op termijn aan de vereisten te voldoen.

Invoer

Voor de invoer van grondstoffen gelden opschorting van tarieven, douanevrijstelling of tariefquotas's. Gezien het tekort aan grondstoffen wenst de verwerkende industrie een algemeen nultarief voor de invoer hiervan. Voor eindproducten uit ACS-landen is een vergelijkbare regeling van kracht die voor stevige prijsconcurrentie binnen de sector zorgt. Ondanks het feit dat, in het kader van de Wereldhandelsorganisatie, tegen subsidies aan de EU-vloot kan worden geprotesteerd, verwacht de verwerkende industrie geen negatieve gevolgen van mogelijke verdere liberalisatie.

Wat betreft de uitvoer van sardineconserven gebruiken sommige landen soorten zoals "Sardinops sagax sagax", hetgeen de consument in verwarring brengt, daar de Europese sardine de "Sardinas Pilchardus Walbaum" is. Nauwkeurige productaanduiding overeenkomstig de Codex Standaard voor sardineconserven en sardineachtige producten en informatie zouden dergelijke onrust onder consumenten kunnen voorkomen.

Uitbreiding

Ten aanzien van de komende uitbreiding is het van belang dat de visverwerkende industrie in de kandidaatlanden qua hygiëne, gezondheids- en consumentenbescherming een adequaat niveau bereikt, zodat er een eerlijke marktsituatie ontstaat.

4. Overheidssteun aan de verwerkende industrie

Krachtens EG-verordening nr. 2792/1999 van de Raad kunnen de lidstaten maatregelen nemen ter aanmoediging van kapitaalinvesteringen in de verwerkende sector. In de periode 1994 tot 1999 (programma loopt nog) bedroegen zowel de nationale als de EU-bijdrage aan de visverwerkende sector ongeveer € 520 miljoen. De EU-steun werd door de FIOV ter beschikking gesteld en beliep in totaal meer dan € 376 miljoen, hetgeen neerkomt op ongeveer 20% van de FIOV-uitgaven in deze periode. De EU-steun varieerde sterk van lidstaat tot lidstaat, waarbij

Spanje 44% ontving en Ierland minder dan 1%. Het DG Visserij van de Europese Commissie gaf onlangs opdracht tot een onderzoek om na te gaan wat de gevolgen van de structuurfondsen voor deze sector zijn geweest. Helaas zal deze studie niet vóór eind 2002 gereed zijn.

5. In het Groenboek gedane voorstellen

Volgens het Groenboek dient het EU-beleid voor de sector selectiever te zijn en geografisch gericht, aan de hand van criteria van het economisch en sociaal cohesiebeleid. Steun moet meer zijn gericht op kleine en middelgrote ondernemingen in gebieden die sterk van visserij afhankelijk zijn. Door gebrek aan betrouwbare gegevens is het uitstippelen van een goed beleid niet mogelijk. Tot 2006 is er geen verplichting voor de lidstaten om over de verwerkende industrie gegevens te verstrekken. Evenmin zijn er diepgaande eindrapporten beschikbaar over de resultaten van de FIOV-steun in de verwerkende industrie.

6. De toekomst

Overeenkomstig artikel 2 van verordening nr. 3760/92 van de Raad heeft de Unie een verplichting jegens producenten in de visserij en de consumenten. Het is echter de vraag of het GVB na 2006 wel moet voorzien in voortzetting van het huidige peil van de structuurfondsen. Structuurfondsen moeten in de eerste plaats structurele oplossingen bieden. In 2006 moeten deze oplossingen eindelijk zijn gevonden. Ten tweede zullen waarschijnlijk al vóór 2006 een aantal lidstaten tot de Unie zijn toegetreden. Het zal niet mogelijk zijn om het structuurbeleid in de huidige omvang voort te zetten. Een groot deel van de verwerkende industrie is druk met het uitstippelen van haar eigen strategie en haar reactie op de geboden uitdagingen. In de regio's die van de visserij afhankelijk zijn, moet de Unie echter een rol blijven spelen bij het tot stand brengen van structurele oplossingen.

7. Conclusie

- Uiteindelijk zou de visverwerkende industrie in de Europese Unie op eigen benen moeten kunnen staan. Er zou een uitzondering kunnen worden gemaakt voor de industrie in de regio die in grote mate afhankelijk zijn van de visserij.
- Aangezien de Commissie in het Groenboek niet duidelijk aangeeft hoe haar benadering van deze tak van de visserijsector luidt, dient zij een mededeling aan de Raad en het Parlement voor te leggen waarin zij haar beleid uiteenzet.
- Voedselveiligheid dient een van de prioriteiten van de verwerkende industrie te zijn. De EU-voorschriften moeten evenwel redelijk blijven en niet voorbijgaan aan aspecten waarop de sector geen invloed kan uitoefenen.
- De EU heeft overeenkomstig het Verdrag de plicht de beschikbaarheid van levensmiddelen te waarborgen en ervoor te zorgen dat deze de consument tegen redelijke prijzen bereiken, en de landbouwbevolking een redelijke levensstandaard te verzekeren.
- Er dient binnen de EU een systeem voor productaanduiding voor alle verwerkte vis te komen, zoals de sector wenst.